

Communistische Partij
van Nederland

Actie- en eisenprogram 25ste congres
CPN, juni 1975

CPN

Communistische Partij van Nederland
Keizersgracht 324, Amsterdam
tel.: 020-23 97 04

Voor werk en hoger levenspeil

1 De CPN verwerpt en bestrijdt ieder streven om de gevolgen van de kapitalistische crisisverschijnselen af te wendelen op de werkers, ontvangers van sociale uitkeringen en studerende. Bescherming en vergroting van de koopkracht is noodzakelijk door verhoging van lonen, salarissen en uitkeringen. De achteruitgang van het inkomen der werklozen moet worden tegengegaan door verlenging en verhoging van WW- en WWV-uitkeringen en door extra uitkeringen. De CPN bepleit hiertoe oprichting van een speciaal fonds, mede te financieren uit de superwinsten van de grote ondernemingen. De uitkeringen moeten gebaseerd zijn op het werkelijk verdiende loon. Ze moeten volledig gelden voor werkende gehuwde vrouwen, part-timers en schoolverlaters.

Aanspraken op huursubsidie moeten onmiddellijk ingaan.

Bij grote concerns dienen werktijdverkortingen niet uit de door de premies bijeengebrachte fondsen maar door deze ondernemingen betaald te worden.

De CPN treedt op tegen bedrijfssluitingen en voor een verbod van massa-ontslagen, eventueel doordat de staat zulke ondernemingen overneemt. In plaats van de zogenaamde spreiding van rijksdiensten, die door de CPN wordt verworpen, is in gebieden met grote werkloosheid vestiging van nieuwe staatsbedrijven geboden, waarbij volledig gebruik wordt gemaakt van de aanwezige bodemschatten als aardgas, kolen en magnesium.

Inflatiebestrijding

2 Ter bescherming van het inkomen der werkers en van het bezit der spaarders is een krachtige inflatiebestrijding geboden.

De belangrijkste eis is daarbij de vermindering van de bewapeningsuitgaven, die gepaard dient te gaan met snelle inkrimping van de uitgaven voor de NAVO. Urgente anti-inflatoire maatregelen zijn verder: drastische vermindering van de honderden miljoenen verslindende EEG-uitgaven en stopzetting van 'ontwikkelingshulp' die terecht komt bij landen waar de bevolking onderdrukt wordt, zoals Indonesië.

In Nederland dient de geldverslindende PBO te worden afgeschaft.

Er moet een streng prijzenregime komen voor de grote en rijke ondernemingen, de belastingen voor deze bedrijven en banken, alsmede voor de rijke particulieren moeten worden verhoogd.

Er moet een eind komen aan de verhoging van de aardgasprijs en van andere ingrijpende tariefsverhogingen door de staat. De bodemschatten moeten worden genationaliseerd.

Rechten en inkomens der werkers

3 Het is het recht van de arbeidersklasse en haar vakbonden dat zij beschikken over volle onderhandelingsvrijheid over lonen en andere arbeidsvoorwaarden, zonder regeringsingrijpen en regeringsdiktaten. Per bedrijf moet het recht bestaan om aanvullende overeenkomsten af te sluiten, met de CAO's als minimum.

De CPN treedt op voor verhoging van de lonen, verkortings van de werk-

tijd, verlenging der vakanties en voor de door de werkers naar voren gebrachte eisen tot verlaging van de pensioengerechtigde leeftijd, in het bijzonder in slijtende beroepen.

Jongeren en vrouwen hebben recht op gelijk loon voor gelijkwaardige arbeid. Buitenlandse arbeiders moeten dezelfde rechten hebben als hun Nederlandse collega's.

Het stakingsrecht dient onverkort te gelden voor alle loon- en salaristrekken, zowel in het particuliere bedrijf als bij de overheid. Inmenging van de justitie in stakingen moet onmogelijk worden gemaakt. Daartoe dienen beide ontwerpen van een anti-stakingswet te worden ingetrokken. De huidige Wet op de ondernemingsraden dient te verdwijnen, personeelsvertegenwoordigingen op het bedrijf dienen het recht te krijgen op te treden voor verbetering van loon- en arbeidsvoorwaarden en tegen ontslagen.

Voor de lage en middeninkomens is belastingverlaging nodig, onder meer door verhoging van de belastingvrije voet voor de werkende vrouwen en door opheffing van de zgn. schandaalbelasting.

AOW-ers zonder of geringe neveninkomens dienen buiten de belastingheffing te vallen.

Verbetering sociale wetgeving

4 De toenemende inflatie tast ook de inkomens der AOW-ers steeds meer aan. De staat dient zoveel aan het AOW-fonds bij te dragen, dat de bejaarden een bestaan zonder zorg gegarandeerd wordt.

Krachtige uitbreiding van verzorgingstehuizen, woningen en ook van de huisverzorging voor bejaarden is

noodzakelijk. Bij toepassing van de bijstandswet moeten de gemeenten het recht terugkrijgen, om met de landelijke normen als basisvoorziening een eigen aanvullend beleid te voeren.

Zeer urgent zijn verbetering van de lonen en werktijden in de sociale werkplaatsen. Dwang bij de plaatsing van WAO- en WWV-trekkenden in deze werkplaatsen wordt verworpen. Bij de ziekenfondsverzekering wordt invoering van een eigen risico van de hand gewezen. De ziekenfondspremie voor bejaarden met een gering inkomen dient te worden verlaagd. Bestaande bijbetalingen moeten worden vermindert en uiteindelijk afgeschaft. Er mag niet langer meer gewacht worden met het optrekken van de uitkeringen der zgn. interimtrekkers tot het peil van de WAO-uitkeringen.

Verbetering en onbureaucratische toepassing van de wettelijke voorzieningen voor invalide deelnemers aan het verzet, alsmede voor noodlijdende oorlogsslachtoffers, wordt als een ereplicht beschouwd.

Bestaansrecht voor zelfstandigen

5 De CPN eist dat een eind gemaakt wordt aan de voortdurende aantasting van het bestaansrecht van middenstanders, ambachtslieden, boeren, tuinders en vissers. Belastingverlaging, een goede en betaalbare ziekenfonds- en arbeidsongeschiktheidsverzekering, gelijktrekking van de kinderbijslag, goedkope kredietverschaffing alsook bevredigende saneringsregelingen zijn hier van dringend belang, evenals het ongedaan maken van de huurliberalisatie voor middenstandspanden. Ter bescherming van boer en tuinder is een aantal maatregelen nodig, waartoe behoren een krachtige prijsbeheersing van de produktiemiddelen, garantie van een minimum-inkomen dat met het loon van een vakarbeider overeenkomt, regelmatige prijsaanpassing, verruiming van investeringsaftrek en afschrijvingsmogelijkheden.

De CPN wijst opheffing van de evenredige vrachtverdeling voor schippers van de hand.

Voor vrede, veiligheid en internationale solidariteit

6 In de strijd voor de vrede is verdediging van de ontspanning tussen Oost en West tegen iedere aanslag of ondermijning een eerste vereiste; de vreedzame co-existentie moet worden afgedwongen, allereerst in Europa. Hiervoor is vermindering van de be-

wapening noodzakelijk en het terugdringen van de atoombewapening tot aan de uitbanning toe.

Nederland moet daartoe een eigen bijdrage leveren door het verwijderen van atoomwapens van zijn grondgebied en uit zijn strijdkrachten, en door een drastische vermindering der bewapeningsuitgaven. De CPN verlangt verkorting van de diensttijd tot twaalf maanden en verwijdering van AFCENT uit Limburg. Er mogen geen nieuwe oefenterreinen worden ingericht, noch in het noorden, noch elders. Het besluit tot aanschaffing van de F-16 ter vervanging van de Starfighter-atoomvliegtuigen moet ongedaan worden gemaakt.

Tevens moet worden opgetreden tegen iedere poging om te komen tot een Europese kernmacht en tegen alles wat Duitse atoombewapening dichterbij kan brengen (Kalkar, het ultracentrifuge-project). De Nederlandse buitenlandse politiek, die op staatkundige neutraliteit gericht dient te zijn, mag niet langer ondergeschikt worden gemaakt aan Amerikaanse en Westduitse NAVO-dictaten en voor ons land en de bevolking schadelijke EEG-voorschriften.

De CPN treedt op tegen iedere vorm van neo-kolonialisme en voor solidariteit met de tegen het imperialisme strijdende volkeren. Zij bestrijdt de neo-koloniale ontwikkelingshulp, zoals die gegeven wordt aan het door de CIA geïnstalleerde schrikbewind van Soeharto in Indonesië.

De anti-fascistische strijd van de volkeren, in het bijzonder die van Spanje, Chili en Zuid-Afrika, moet op de steun van het Nederlandse volk kunnen rekenen. Dat geldt ook voor het volk van Portugal in zijn optreden tegen NAVO- en EEG-inmenging en voor de definitieve uitroeiing van het fascisme.

Aan Vietnam, Laos en Cambodja moet zonder inmenging en zonder het stellen van voorwaarden hulp worden geboden bij het herstel in die landen van de schade die het Amerikaanse imperialisme er heeft aangericht.

Suriname en Antillen

7 De CPN eist volledige vrijheid en onafhankelijkheid van Suriname en de Antillen. Het koloniaal statuut moet in zijn geheel worden opgeheven en het koloniale en militaire apparaat moet uit deze landen worden teruggetrokken. De CPN treedt op voor solidariteit met de strijd van Surinamers en Antillianen tegen elke vorm van Nederlands en Amerikaans neo-kolonialisme en voor zelfstandige opbouw van hun landen.

Surinamers en Antillianen die in Nederland wonen hebben recht op een gelijkwaardige behandeling, zonder discriminatie.

Voor de democratie

8 De CPN treedt op tegen iedere aantasting van de democratische rechten van het volk en de daarbij behorende 'orde- en gezagpolitiek', voor de uitbreiding van de rechtspositie van de arbeiders en andere werkers.

Wijzigingen in het kiesstelsel, die zich keren tegen de arbeidersvertegenwoordiging en die gericht zijn op invoering van een 'sterke man', wijst zij af.

Rassendiscriminatie, anti-semitisme en discriminatie naar politieke overtuiging moet met kracht worden bestreden. De BVD en andere inlichtingendiensten dienen te verdwijnen.

Onze partij verlangt democratisering van het politie-apparaat. De eerste stap daartoe is zuivering van ultra-rechtse elementen. De zgn. oproer-politie dient te verdwijnen. Ook in de krijgsmacht worde een grondige democratisering doorgevoerd. In vreedstijd behoort er geen plaats te zijn voor een aparte militaire rechtspraak. Vrijheid van meningsuiting moet gegarandeerd zijn tegen de willekeur van reactionaire officieren; vakbondswerkzaamheden, het recht op petitie, demonstratie en organisatie moeten beschermd worden. Militaire eenheden die afgericht worden op optreden tegen de burgerbevolking dienen te worden ontbonden.

Gemeenten

9 Verdediging en uitbreiding van de gemeentelijke autonomie is voor de verzorging van de belangen der plaatselijke bevolking noodzakelijk.

Ze vereist uitbreiding van de financiële middelen der gemeenten. Instelling van gewesten, die de gemeentelijke zelfstandigheid nog verder aan banden zouden leggen, wordt door de CPN afgewezen. Ook is verzet nodig tegen het voortdurende streven om de gemeenten te dwingen, voor noodzakelijke voorzieningen steeds hogere lasten op de bevolking te leggen.

De gemeentelijke autonomie moet worden bevestigd doordat de burgemeesters door de gemeenteraden worden gekozen.

Voor woningbouw, tegen hoge woonkosten

10 De nog steeds aanwezige woningnood, de noodzakelijke krotopruijing,

de schrijnende woningbehoefte van jongeren en bejaarden maakt opvoering van de onder het kabinet-Den Uyl ingezakte woningbouw met tienduizenden volkswoningen per jaar een dringend gebod. Daarnaast moet het program van ingrijpende verbetering van oude woningen krachtig worden opgevoerd. Er is behoefte aan een snelle wettelijke voorziening, waardoor stadsvernieuwing bespoedigd en grondspeculatie verhinderd wordt. Verwelklijking van deze eisen betekent tevens bestrijding van werkloosheid onder bouwvakarbeiders – waarvoor ook bouw en verbetering van scholen, ziekenhuizen en andere werken voor sociale en culturele doeleinden nodig is.

Verlaging van de kosten van volkswoningbouw en dus van de huren moet plaatsvinden door vermindering van de BTW op deze bouw, beschikbaarstelling van gelden tegen lage rente, druk op de aannemerswinsten en vermindering van de grondkosten. Huurharmonisatie en -liberalisatie dienen te verdwijnen, terwijl aan het proces van jaarlijkse huurverhoging een einde moet komen. De huidige milieu- en onroerend-goedbelastingen moeten worden opgeheven.

Een veilig en leefbaar milieu

11 De CPN eist bestrijding van de milieu-vervuiling aan de bron, door het afdwingen bij de ondernemingen van schone produktie, op kosten van die ondernemingen.

Strengere voorschriften met betrekking tot afvalverwerking zijn noodzakelijk, openbaarheid van de controle dient gegarandeerd te zijn. Krachtig optreden tegen de Rijnvervuiling is geboden. De Wadden en andere natuurgebieden mogen niet aan de militarisering en aan de winsthonger der olieconcerns worden prijsgegeven. Nodig is dat op de bedrijven onafhankelijke, met de vereiste bevoegdheden toegeruste veiligheidscommissies van het personeel waken tegen milieuvervuiling en toezien op de bedrijfsveiligheid. Opwekking en toepassing van kernenergie moet een overheidstaak zijn, die omgeven is met maximale en controleerbare veiligheidsgaranties.

Onderwijs en wetenschap

12 Als partij van de arbeidersklasse streeft de Communistische Partij naar algemene culturele ontwikkeling en een hoogwaardige opleiding voor de jeugd van de arbeidersklasse en daarmee gelijk te stellen groepen.

Zij verzet zich tegen iedere aantasting, vervlakking of nivellering van het onderwijspeil, en tegen alle afbraakopgaven vanuit de EEG en de directiekantoren der grote ondernemers. Zij treedt op voor grondige vernieuwing van het onderwijs, die de best mogelijke ontplooiing van alle jonge mensen ten doel heeft en voor uitbreiding en verbetering op alle niveaus. Daarvoor zijn nodig verlaging van het klassegemiddelde, voortvarende scholenbouw, een goede sociale en materiële positie van onderwijzend personeel en verdere verlenging van de leerplicht. Ingevoerde beperkingen zoals opleidingenstops en vermindering van lesuren dienen ongedaan te worden gemaakt. Vorming van werkende jongeren moet gericht zijn op culturele ontwikkeling en kennisverrijking, los van de invloed van ondernemers. Er mag geen enkele belemmering bestaan bij de doorstroming naar hoger onderwijs en hoger beroepsonderwijs. Iedere afbraak van het niveau daarvan is verwerpelijk. De uitbreiding van dit onderwijs moet gelijke tred houden met de behoefte aan deelname daaraan. De CPN is voorstandster van beëindiging van het systeem van school- en cursusgeld en van invoering van een systeem van studiefinanciering dat uitgaat van de reële behoefte der studerende. De CPN treedt op voor de vrijheid en volle ontplooiingsmogelijkheid van de wetenschap, tegen de ondergeschiktmaking daarvan aan de monopolies en aan EEG- en NAVO-richtlijnen. Van groot belang acht zij daarbij de verdediging en stimulering van het onderzoek aan de universiteiten.

Gezondheidszorg

13 De communisten treden met kracht op voor de bescherming van de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de werkers, tegen de aanslagen die het kapitaal daarop in zijn niets ontziende winsthonger richt via produktiviteitsopvoering, continuïteten, overwerk, jaagmethodes alsook door afbraak van bestaande voorzieningen.

Iedere aantasting van de gezondheidszorg richt zich in de eerste plaats tegen de werkers en trekkers van uitkeringen. De kwaliteit en omvang moet daarom niet beperkt, maar uitgebreid worden. Dat geldt zowel de verzorging aan huis als de ziekenhuisvoorzieningen.

Stops aan medische studierichtingen moeten ongedaan worden gemaakt, het medisch wetenschappelijk onderzoek vereist uitbreiding. Straf-

rechtelijke bepalingen met betrekking tot de medische abortus moeten verdwijnen. Zowel de opleidingen, lonen, arbeidsvoorwaarden als de werkomstandigheden van de verpleegkundigen vragen verbetering.

Hun inspraak in het beleid is een dringende eis.

Welzijnswerk

14 De CPN is van mening dat het welzijnswerk, zonder bevoogding van regeringszijde, gericht dient te zijn op de behoeften van de werkende mensen en dat daartoe verbetering en uitbreiding van accommodaties en personeelsbezetting nodig is. Zij treedt op tegen reorganisatie (herstructurering) op basis van bestuurlijke herindeling (gewestvorming, wijkraden). Een duidelijke wettelijke basis kan niet langer ontbeerd worden. Tezelfder tijd moeten betrokkenen volledig worden ingeschakeld bij welzijnswerk en -beleid in alle fases. Verbetering van de rechtspositie der welzijnswerkers is dringend noodzakelijk.

Vernieuwing en democratisering van het cultuurbeleid

15 De CPN streeft er naar dat de nationale tradities op het gebied van de kunst ontwikkeld worden en dat zij verbonden worden met de activiteiten van hen, die in hun creatieve en uitvoerende werk stelling nemen tegen oorlog en fascisme, voor vrijheid en maatschappijverandering. Iedere nivellering en bureaucratisch dirigisme van overheidswege wordt daarbij afgewezen.

De massa van de bevolking mag noch door financiële barrières, noch door enigerlei vorm van bevoogding in de toegang tot kunstuitingen en informatiebronnen op cultureel gebied belemmerd worden. Dit veronderstelt onder meer: geen bezuinigingen, maar méér geld voor scheppende en uitvoerende kunst; vrijheid van experiment op artistiek gebied, zonder politieke voorwaarden, maar met financiële steun van de overheid onder werkelijk democratische controle; materiële steun voor amateuristische kunstbeoefening; uitbreiding van de beelden- de kunstenaarsregeling tot een volwaardige culturele regeling – waarin sociale garanties gehandhaafd blijven; wettelijke registratie en een uitvoerverbod van kunstschaten, die onvervangbaar zijn en typisch voor de maatschappelijke en culturele ontwikkeling van het land; maximale mogelijkheden voor de individuele kunstenaar.